

ΜΑΘΗΜΑ XXXV LECTIO QUINTA ET TRICESIMA

Ο ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΑ ΔΕΙΝΑ ΤΗΣ ΕΞΟΡΙΑΣ

Unum fuisse Homēro servum, tres Platōni, nullum Zenōni tradunt. Nemo vero eos miserētur, quod infelicitur vixerint. Menēnius Agrippa, qui inter patres ac plēbem publicae gratiae sequester fuit, aere collāto funerātus est. Atilius Rēgulus, cum Poenos in Africā funderet, ad senatum scripsit mercenarium suum discessisse et ab eo desertum esse rus; id senatui publice curārī placuit, quoniam Rēgulus aberat. Scipiōnis filiae ex aerario dotem accepērunt, quia nihil illis reliquerat pater. Aequum mehercule erat populum Rōmānum tribūtum Scipiōni conferre, cum a Carthagine semper tribūtum ipse exigeret. O felīces viros puellārum, quibus populus Rōmānus loco soceri fuit!

Tradunt Homēro fuisse unum servum,	Λένε ότι ο Όμηρος είχε έναν δούλο,
Platōni tres,	ο Πλάτωνας τρεις,
Zenōni nullum.	ο Ζήνωνας κανέναν.
Nemo vero eos miserētur,	Κανέναν όμως ας μη τους λυπηθεί,
quod vixerint infelicitur.	επειδή τάχα έζησαν στη δυστυχία.
Menēnius Agrippa,	Ο Μενήνιος Αγρίππας,
qui fuit sequester	ο οποίος υπήρξε μεσολαβητής
publicae gratiae	για την κοινή συμφιλίωση,
inter patres ac plēbem,	ανάμεσα στους πατρικίους και τους πληβείους,
funerātus est aere collāto.	κηδεύτηκε με έρανο.
Atilius Rēgulus, cum funderet	Ο Ατίλιος Ρήγουλος, όταν έτρεπε σε φυγή
Poenos in Africā,	τους Καρχηδόνιους στην Αφρική,
scripsit ad senatum	έγραψε στη Σύγκλητο,
mercenarium suum discessisse	ότι ο μισθωτός εργάτης του είχε φύγει,
et rus desertum esse ab eo;	και ότι ο αγρός είχε εγκαταλειφθεί από αυτόν*
senatui placuit	η Σύγκλητος αποφάσισε
curārī id publice,	να καλλιεργηθεί αυτός με τη φροντίδα του κράτους,
quoniam Rēgulus aberat.	επειδή ο Ρήγουλος απουσίαζε,
Filiae Scipiōnis	Οι κόρες του Σκιπίωνα
accepērunt dotem ex aerario,	πήραν προίκα από το δημόσιο ταμείο,
quia pater	επειδή ο πατέρας (τους)
nihil reliquerat illis.	τίποτα δεν είχε αφήσει σε εκείνες.
mehercule erat aequum,	Μα τον Ηρακλή, ήταν δίκαιο,
conferre Rōmānum populum	να πληρώνει ο Ρωμαϊκός λαός
tribūtum Scipiōni,	φόρο στον Σκιπίωνα,
cum ipse exigeret	αφού ο ίδιος εισέπραττε
semper tribūtum a Carthagine.	πάντοτε φόρο από την Καρχηδόνα.
O felīces viros puellārum,	Ω τους ευτυχισμένους άνδρες των κοριτσιών,
quibus Rōmānus populus	για τους οποίους ο Ρωμαϊκός λαός
fuit loco soceri!	πήρε τη θέση του πεθερού!

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΚΕΙΜΕΝΟ 35

Unum: αιτιατ.ενικ.αρσ.του απόλυτου αριθμητικού επιθέτου unus -a -um = ένας-μίαένα

fuisse: απρφ.πρκ. του ρ.sum-fui-esse = είμαι, υπάρχω

Homero: δοτ.ενικ. του ουσιαστ. Homerus -i, αρ.β' = ο Όμηρος

servum: αιτιατ.ενικ.αρσ.του ουσιαστ. servus -i, αρσ.β' = ο δούλος

tres: αιτιατ.πληθ.αρσ.του απόλυτου αριθμητικού επιθέτου tres-tres-tria = τρεις-τρειςτρία

Platoni: δοτ.ενικ. του ουσιαστ. Plato -onis, αρσ.γ' = ο Πλάτωνας

nullum: αιτιατ.ενικ.αρσ.του **αντων.επιθέτου nullus -a -um = κανείς-καμία-κανένα**

Zenoni: δοτ.ενικ.του ουσιαστ. Zeno -onis, αρσ.γ' = ο Ζήνωνας

tradunt: γ' πληθ.οριστ.ενεστ. Ε.Φ.του ρ.trado-tradidi-traditum-tradere.3 = παραδίδω

Nemo: ονομ.ενικ.αρσ. της **ουσιαστικής αόρ. αντων. nemo-nemo-nihil** = κανείς,καμία-τίποτα

vero: αντιθετικός σύνδεσμος = όμως

eos: αιτιατ.πληθ.αρσ. της οριστικής αντων. is-ea-id = αυτός -ή -ό

miseretur: γ' ενικ.υποτ.ενεστ.του ρ. **miseror-miseratus sum-(miseratum)-miserari.1 (αποθετικό) = λυπάμαι**

quod: αιτιολογικός σύνδεσμος = επειδή

infelicitur: επίρρημα = στη δυστυχία

vixerint: γ' πληθ.υποτ.πρκ. Ε.Φ. του ρ. **vivo-vixi-victum-vivere.3 = ζω**

Menenius: ονομ.ενικ. του ουσιαστ. *Menenius -ii(i), αρσ.β' = ο Μενήνιος

Agrippa: ονομ.ενικ. του ουσιαστ. *Agrippa -ae, αρσ.α' = ο Αγρίππας

qui: ονομ.ενικ.αρσ. της αναφορ.αντων. qui-quae-quod = ο οποίος -α -ο

inter: πρόθεση με αιτιατική = ανάμεσα, μεταξύ

patres: αιτιατ.πληθ. του ουσιαστ. ***pater, patris, αρσ.γ' = ο πατέρας (ετερόσημο: στον πληθ. * patres -um = οι Συγκλητικοί)**

ac: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και plebem: αιτιατ.ενικ.του ουσιαστ.

***plebs, plebis, θηλ. γ' + *plebes -ei, θηλ. ε' = οι πληβείοι (μόνο ενικ.)**

publicae: γεν.ενικ.θηλ.του επιθέτου β'κλ. publicus -a -um = δημόσιος

gratiae: γεν.ενικ.του ουσιαστ. gratia -ae, θηλ.α' = η συμφιλίωση (ετερόσημο: πον πληθ. = ευγνωμοσύνη) sequester: ονομ.ενικ. του ουσιαστ.

***sequester -stris, αρσ.γ' = ο μεσολαβητής**

fuit: γ'ενικ.οριστ.πρκ.του ρ.sum-fui-esse = είμαι, υπάρχω

aere: αφαιρ.ενικ.του ουσιαστ. ***aes, aeris, ουδ.γ' = ο χαλκός, ο μπρούντζος, τα χρήματα (ετερόσημο: στον πληθ. = χάλκινα αντικείμενα)**

collato: αφαιρ.ενικ.ουδ. της μτχ. παθητικού παρακειμένου του ρ. **confero-contuli-collatum-conferre = συγκεντρώνω**

funeratus est: γ' ενικ.οριστ.πρκ. Π.Φ. του ρ.funero-funeravi-funeratum-funerare.1 = κηδεύω

Atilius: ονομ.ενικ.του ουσιαστ. ***Atilius -ii(i)**, αρσ.β' = ο Ατίλιος

Regulus: ονομ.ενικ.του ουσιαστ. ***Regulus -i**, αρσ.β' = ο Ρήγουλος

cum: χρονικός σύνδεσμος-ιστορικός ή διηγηματικός = όταν

Poenos: αιτιατ.πληθ.του ουσιαστ. ***Poeni -orum**, αρσ.β' = οι Καρχηδόνιοι (μόνο πληθ.)

in: πρόθεση με αφαιρετική = σε

Africa: αφαιρ.ενικ.του ουσιαστ. ***Africa -ae**, θηλ.α' = η Αφρική

funderet: γ' ενικ.υποτ.παρ. Ε.Φ.του ρ.**fundo-fudi-fusum-fundere.3** = τρέπω σε φυγή

ad: πρόθεση με αιτιατική = προς **senatum:** αιτιατ.ενικ.του ουσιαστ.

senatus -us, αρσ.β' = η Σύγκλητος (μόνο ενικ.)

scripsit: γ' ενικ.οριστ.πρκ. Ε.Φ.του ρ.**scribo-scripsi-scriptum-scribere.3** = γράφω

mercenarium: αιτιατ.ενικ.του ουσιαστ. **mercenarius -ii**, αρσ.β' = ο μισθωτός εργάτης

suum: αιτιατ.ενικ.αρσ.της κτητικής αντων.γ' προσώπου **suus -a -um** = δικός -ή -ό του

discessisse: απρφ.πρκ. Ε.Φ.του ρ.**discedo-discessi-discessum-discedere.3** = αποχωρώ

et: συμπλεκτικός σύνδεσμος = και

ab: πρόθεση με αφαιρετική = από

eo: αφαιρ.ενικ.αρσ.της οριστικής αντων. **is-ea-id** = αυτός -ή -ό

desertum esse: απρφ.πρκ. Π.Φ.του ρ.**desero-deserui-desertum-deserere.3** = εγκαταλείπω

rus: αιτιατ. ενικ. του ουσιαστ. **rus, ruris**, ουδ.γ' = ο αγρός

id: αιτιατ.ενικ.ουδ. της οριστικής αντων. **is-ea-id** = αυτός -ή -ό

senatui: δοτ.ενικ.του ουσιαστ. ***senatus -us**, αρσ.δ' = η Σύγκλητος (μόνο ενικ.)

publice: επίρρημα = με τη φροντίδα του κράτους, δημόσια

curari: απρφ.ενεστ. Π.Φ.του **curo-curavi-curatum-curare.1** = φροντίζω

placuit: γ' ενικ.οριστ.πρκ. Ε.Φ.του ρ.**placet-placuit - - placere.2** (απρόσωπο) = αποφασίζω

quoniam: αιτιολογικός σύνδεσμος = επειδή

Regulus: ονομ.ενικ.του ουσιαστ. ***Regulus -i**, αρσ.β' = ο Ρήγουλος

aberat: γ' ενικ.οριστ.παρ.του ρ.**absum-afui + abfui-abesse** = απουσιάζω

Scipionis: γεν.ενικού ουσιαστ. ***Scipio -onis**, αρσ. γ' = ο Σκιπίωνας

filiae: ονομ.πληθ.του ουσιαστ. ***filia -ae**, θηλ.α' = η κόρη (δοτ. και αφαιρ. πληθ.: και **-abus**)

ex: πρόθεση με αφαιρετική = από

aerario: αφαιρ.ενικ.του ουσιαστ. **aerarium -ii(i)**, ουδ.β' = το δημόσιο ταμείο

dotem: αιτιατ.ενικ.του ουσιαστ. ***dos, dotis**, θηλ.γ' = η προίκα (γεν.πληθ.: **dotium**)

acceperunt: γ' πληθ.οριστ.πρκ. Ε.Φ.του ρ.**accipio-accepi-acceptum-accepere.3*** = παίρνω

quia: αιτιολογικός σύνδεσμος = επειδή

nil: αιτιατ.ενικ.ουδ.της ουσιαστικής αόρ. αντων. **nemo-nemo-nihil** = κανείς-καμιά-τίποτα

illis: δοτ.πληθ.θηλ. της δεικτικής αντων. **ille-illa-illud** = εκείνος -η -ο

reliquerat: γ' ενικ.οριστ.υπερ. Ε.Φ.του ρ.**relinquo-reliqui-relictum-relinquere.3** = κληροδοτώ

pater: ονομ.ενικ.του ουσιαστ. ***pater, patris**, αρσ.γ' = ο πατέρας (ετερόσημο: στον πληθ.: **patres -um** = οι Συγκλητικοί)

Aequum: αιτιατ.ενικ.ουδ.του επιθέτου β'κλ. **aequus -a -um** = δίκαιος

mehercule: επιφώνημα = μα τον Ηρακλή!

erat: γ' ενικ.οριστ.παρ. του ρ.sum-fui-esse =είμαι, υπάρχω

populum: αιτιατ.ενικ.του ουσιαστ. populus -i, αρσ.β' = ο λαός

Romanum: αιτιατ.ενικ.αρσ.του επιθέτου β'κλ. Romanus -a -um = Ρωμαϊκός

tributum: αιτιατ.ενικ.του ουσιαστ. **tributum -i, ουδ.β' = ο φόρος**

Scipioni: δοτ.ενικ.του ουσιαστ. *Scipio -onis, αρσ.γ' = ο Σκιπίωνας

conferre: απρφ.ενεστ. Ε.Φ.του ρ. ***confero-contuli-collatum-conferre = πληρώνω**

Cum: αιτιολογικός σύνδεσμος = επειδή

a: πρόθεση με αφαιρετική = από

Carthagine: αφαιρ.ενικ. του ουσιαστ. *Carthago -ginis, θηλ. γ' = η Καρχηδόνα

semper: επίρρημα = πάντα

tributum: αιτιατ.ενικ.του ουσιαστ. tributum -i, ουδ.β' = ο φόρος

ipse: ονομ.ενικ.αρσ.της οριστικής αντων. ipse-a-um = ίδιος -α -ο

exigeret: γ' ενικ.υποτ.παρ. Ε.Φ.του ρ.**exigo-exegi-exactum-exigere.3 = εισπράττω**

O: επιφώνημα = ω!

felices: αιτιατ.πληθ.αρσ.του επιθέτου γ' κλ. **felix -cis = ευτυχισμένος**

viros: αιτιατ.πληθ.του ουσιαστ. ***vir,viri, αρσ.β' = ο άνδρας**

puellarum: γεν.πληθ.του ουσιαστ. puella -ae, θηλ.α' = η κοπέλα

quibus: δοτ.πληθ.αρσ. της αναφ.αντων. qui-quae-quod = ο οποίος -α -ο

populus: ονομ.ενικ.του ουσιαστ. populus -i, αρσ.β' = ο λαός

Romanus: ονομ.ενικ.αρσ.του επιθέτου β'κλ. Romanus -a -um = Ρωμαϊκός

loco: αφαιρ.ενικ.του ουσιαστ. ***locus -i, αρσ.β' = ο τόπος, η θέση (ετερογενές: loci -orum, αρσ.β' = τα χωρία του βιβλίου / loca -orum, ουδ.β' = οι τόποι)**

socer: γεν.ενικ.του ουσιαστ. **socer,soceri, αρσ.β' = ο πεθερός**

fuit: γ' ενικ.οριστ.πρκ.του ρ.sum-fui-esse = είμαι, υπάρχω

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

α' κλίση Agrippa, ae /Africa, ae/ gratia, ae/ filia, ae/ puella, ae/

β' κλίση Homerus, i /servus, i /Poeni, orum /Menenius, ii/i /Atilius, ii/i /Regulus, i/ vir, viri /mercenarius, ii/ populus, i/ locus, i/ socer, i /aerarium, ii/i /tributum, i/

γ' κλίση Plato, onis /Zeno, onis /patres, um /sequester, stris/ Scipio, onis /Hercules, is /plebs, plebis/ dos, dotis/ Carthago, inis/ aes, aeris /rus, ruris /

δ' κλίση senatus, us /

ε' κλίση plebes, ei

ΕΠΙΘΕΤΑ

β' κλίση publicus,a, um Romanus, a, um aequus, a, um unus, a, um (αριθμ.)

γ' κλίση felix,-icis tres, tres, tria (αριθμ.)

ΡΗΜΑΤΑ

Α' συζυγία

funero, funeravi, funeratum, funerare curo, curavi, curatum, curare miseror, meseratus sum, miserari (αποθ.)

Β' συζυγία placet, placuit, — - placere

Γ' συζυγία vivo, vixi, victum, vivere trado, tradidi, traditum, tradere, fundo, fudi, fusum, fundere scribo, scripsi, scriptum, scriber, discedo, discessi, discessum, discedere, desero, deserui, desertum, deserere relinquo, reliqui, relictum, relinquere, exigo, exegi, exactum, exigere, accipio, accepi, accipere

ΑΝΩΜΑΛΑ confero. contuli, collatum, conferre (3) absum, afui, — -, abesse sum, fui, — -, esse

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ nullus, a, um (αόρ. επιθ.) nemo, nemo, nihil (αόρ.) is, ea, id (δεικτ.) qui, quae, quod (αναφ.) suus, a, um (κτητ. γ' πρ.) ille, illa, illud (δεικτ.) ipse, ipsa, ipsum (οριστ. δεικτ.) unus, a, um (αντων. επιθ.)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

1. **Unum fuisse Homero servum, tres Platoni, nullum Zenoni tradunt:** κύρια πρόταση, **homines:** ενν. υποκ. στο **tradunt:** ρήμα της πρότασης, **servum -tres - nullum:** υποκ. (ετεροπροσωπία) στα **fuisse:** ειδ. απρμφ. αντικ. στο **tradunt**, **Homero - Platoni - Zenoni:** δοτ. προσ. κτητ. στο **fuisse**, **Unum:** επιθ. προσδ. στο **servum**.
2. **Nemo vero eos miseratur:** κύρια πρόταση. **Nemo:** υποκ. στο **miseratur:** ρήμα της πρότασης, **eos:** αντικ. στο **miseratur**.
3. **quod infelicitur vixerint:** δευτερ. αιτιολογική πρόταση. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο **quod** και εκφέρεται με υποτακτική, για να δηλώσει **υποκειμενική/υποτιθέμενη αιτιολογία**. Είναι υποτακτική παρακειμένου (**vixerint**), γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (**miseratur:** ενεστώτας) και δηλώνει προτερόχρονο στο παρόν, **ii:** ενν. υποκ. στο **vixerint:** ρήμα της πρότασης, **infelicitur:** επιρρ. προσδ. τρόπου.
4. **Menenius Agrippa, aere collato funeratus est:** κύρια πρόταση. **Menenius Agrippa:** υποκ. στο **funeratus est:** ρήμα της πρότασης, **aere:** υποκ. στο **collato:** γνήσια αφαιρ. απόλυτη χρονική μτχ.
5. **qui inter patres ac plebem publicae gratiae sequester fuit:** δευτερ. αναφ. πρόταση προσδιοριστική στο **Menenius Agrippa**. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία **qui** και εκφέρεται με οριστική (**fuit:** πρκ.) για να δηλώσει κάτι το πραγματικό, **qui:** υποκ. στο **fuit:** ρήμα της πρότασης **sequester:** κατηγ. στο **qui**, **gratiae:** γεν. αντικ. στο **sequester** **inter patres ac plebem:** εμπρόθ. προσδ. του μεταξύ, **publicae:** επιθ. προσδ. στο **gratiae**.
6. **Attilus Regulus ad senatum scripsit mercenarium suum discessisse et ab eo desertum esse rus:** κύρια πρόταση. **Attilus Regulus:** υποκ. στο **scripsit:** ρήμα της πρότασης, **ad senatum:** εμπρόθ. προσδ. κατεύθ. σε τόπο, **discessisse - desertum esse:** ειδ. απρμφ., αντικ. στο **scripsit** **mercenarium - rus:** υποκ. (ετεροπροσωπία) αντίστοιχα στα **discessisse - desertum esse**, **suum:** επιθ. προσδ. στο **mercenarium** **ab eo:** εμπρόθ. προσδ. ποιητ. αιτίου στο **desertum esse**.
7. **cum Poenos in Africa funderet:** δευτερ. Επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται **cum** τον ιστορικό - διηγηματικό **cum** και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί δηλώνει (βαθύτερη σχέση αιτίας - αιτιατού ανάμεσα στη δευτερεύουσα και την κύρια. Είναι υποτακτική παρατατικού (**funderet**), γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (**scripsit:** πρκ) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.

- Atilius Regulus: ενν. υποκ. στο funderet: ρήμα της πρότασης,
 Poenos: αντικ. στο funderet,
 in Africa: εμπρόθ. προσδ. στάσης σε τόπο.
8. **id senatui publice curari placuit:** κύρια πρόταση,
placuit: απρόσωπο ρήμα της πρότασης
curari: τελ. απρμφ. υποκ. στο placuit
id: υπ (ετεροπροσωπία) στο curari: τελ. απρμφ.,
senatui: δοτ. προσ. στο placuit,
publice: επιρρ. προσδ. τρόπου.
9. **quoniam Regulus aberat:** δευτερ. αιτιολογ. πρόταση. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο **quoniam** και εκφέρεται με οριστική (aberat) για να δηλώσει αντικειμενική αιτιολογία.
aberat: ρήμα της πρότασης
Regulus: υποκ. στο aberat
10. **Scipionis filiae ex aerario dotem acceperunt:** κύρια πρόταση.
acceperunt: ρήμα της πρότασης
filiae: υποκ. στο acceperunt
dotem: αντικ. στο acceperunt
Scipionis: γεν. κτητ. στο filiae
ex aerario: εμπρόθ. προσδ. προέλευσης.
11. **quia nihil illis reliquerat pater:** δευτερ. αιτιολογική πρόταση. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο **quia** και εκφέρεται με οριστική (reliquerat: υπερσ.), για να δηλώσει κάτι το πραγματικό,
reliquerat: ρήμα της πρότασης
pater: υποκ. στο reliquerat,
nihil - illis: άμ. - έμμ. αντικ. στο reliquerat.
12. **aequum mehercule erat populum Romanum tributum Scipioni conferre:** κύρια πρόταση.
aequum erat: απρόσωπο ρήμα - έκφραση της πρότασης
conferre: τελ. απρμφ. υποκ. στο **aequum erat**
populum: νποκ. (ετεροπροσωπία) στο **conferre**
tributum Scipioni: άμεσο/έμμεσο αντικείμενο στο conferre
Romanum: επιθ. προσδ. στο **populum**
mehercule: κλητ. προσφώνηση.
13. **cum a Carthagine semper tributum ipse exigeret:** δευτερ. Επιρρηματική αιτιολογική πρόταση. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο **cum** και εκφέρεται με υποτακτική, για να δηλώσει την **αιτία ως αποτέλεσμα μιας εσωτερικής -λογικής διεργασίας**. Είναι υποτακτική παρατατικού (exigeret), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (conferre, από το aequum erat: πρτ.) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν,
exigeret: ρήμα της πρότασης
ipse: υποκ. στο **exigeret**,
tributum: αντικ. στο **exigeret**,
a Carthagine: εμπρόθ. προσδ. προέλευσης,
semper: επιρρ. προσδ. χρόνου.
14. **O felices viros puellarum!:** επιφωνηματική φράση σε θέση πρότασης,
o viros: επιφωνηματική αιτιατική,
felices: επιθ. προσδ. στο **o viros**
puellarum: γεν. κτητ. στο **o viros**.

15. quibus populus Romanus loco soceri fuit: δευτερ. αναφορ. - αιτιολογ. πρόταση από την προηγούμενη επιφωνηματική φράση. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quibus και εκφέρεται με οριστική (fuit: πρκ), για να δηλώσει κάτι το πραγματικό.

fuit: ρήμα της πρότασης

populus: υποκ. στο **fuit**

Romanus: επιθ. προσδ. στο **populus**

loco: αφαιρ. στάσης σε τόπο

soceri: γεν. κτητ. στο **loco**

quibus: δοτ. προσ. χαριστική ή δοτ. προσ. κτητική στο fuit.